

stare. Govornik jo razloži. Predlaganih sprememb, ki bi bile v korist kmetu, Nemci niso sprejeli. Zopet smo segli po obstrukciji, proračun ni mogel priti pod streho, ker je namestnik poprej odgodil deželni zbor. Drugače nismo mogli postopati. Delali smo, a dosegli ničesar. Na vas, volilci, je sedaj, da odobrite naše postopanje!

Ko poslanec konča, ves zbor navdušeno pritrdi njegovim besedam. Vsi so bili veseli, da se je vendar enkrat posrečilo Slovincem v Gradcu, pokazati Nemcem, da so časi robovanja minoli in da si Slovenci ne puste več teptati najnavadnejših pravic.

Sedaj so se oglašali kmetje za pojasnila pri poslancu, tako Šuman, Roškar. Vse je zadovoljil z odgovori. Evald Vračko pozdravi zbor v imenu jareninskega polit. društva in razlaga žalostni položaj ob meji.

Končno so bile soglasno sprejete sledeče resolucije: 1. Zbor izreka zahvalo in zaupanje poslancem Roškarju, dr. Ploju in Robiču ter popolnoma odobrava postopanje poslancev in obstrukcijo.

2. V smislu gesla »Proč od Gradca!« naj se za štajerske Slovence razdeli dežela v upravnem oziru, da dobi svoj namestniški oddelek, slov. dežel. šolski svet in slovensko kmetijsko družbo.

3. Zbor ponavlja tirjatev za naše šole. Za naše usluge, za naše davke tirjamo, da nam da vlada slov. učilišča kakor gimnazije, učiteljske, obrtne in kmetijske šole v slov. jeziku in slov. vseučilišče v Ljubljani.

4. Za slovenske pokrajine se osnuje slovensko nadsodišče v Ljubljani.

5. Avstrija se naj preosnuje po narodnih skupinah, da dobimo Slovenci zjedinjeno Slovenijo.

6. Naši poslanci na Dunaju naj tudi v bodoče z vso odločnostjo nastopijo proti sedanjim vladam, da enkrat našim tirjatom ustreže.

Predsednik zahvali zborovalce, jih spodbuja za narodno delo ter zaključuje zbor, ki je vse zbrane zadovoljil.

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Majhni boji med obema armadama se še vsak dan nadaljujejo, vendar do splošne bitke še vedno ni prišlo. Rusi imajo posedeno jako važno postojanko, Putilovo goro, ki nadvladuje celo dolino. V noči od 18. t. m. so Japonci napadli posadko na tem hribu, da bi se ga polastili. Toda Kuropatkin ve, kake važnosti je hrib, zato ga je utrdil in postavil tja močno posadko, ki je hrabro odbila japonski napad.

Dopisnik Reuterjevega urada pri ruski zahodni armadi poroča dne 17. t. m. preko Mukdena: Že štiri dni ni streljalo niti top-

srca, odvrne mož. »Nenavadna sila me je vrgla na kolena —«

Za nekoliko dni, ko je Milović delal v tovarni, pride k njemu stari lečnik.

»Prinesem vam preradostno vest«, začne po kratkem pozdravu. »Česar sem se komaj nadejal, to se je zgodilo. Vaša soproga je premagala bolezen in povem vam, da je rešena!«

V prvi radosti objame Milović zdravnika. »Bogu slava in hvala!« vzklikne. »Današnji dan mi je še od druge strani dan veselja. Danes je dogotovljeno poslednje delo, da zopet postavim svojo tovarno. Zopet lahko rabim odpuščene delavce in moj oskrbnik mi zatrjuje, da zadovoljimo z majhnimi zgubami svoje naročnike.«

Lečnik mu še čestita in odide.

Naša povest se bliža k koncu. Danes je gospa Milovičeva že zdrava od težke bolezni in tovarna se je razvila lepše kakor prej. Na onem mestu, kjer je padla Lilijska v vodo, je dal gospod Milović sezidati kapelo na čast sv. Družine. Njegovo spreobrnjenje je bilo

ništvo niti pehota. Japonci se zbirajo pred levim krilom ruske desne armade in pred središčem. Rusi so zelo utrdili svoje postojanke.

Hud mrzaz zadnjih treh dni je prisilil čete, da so se umaknile v podzemeljske koče, vsled česar je streljanje prenehalo. Nemožnost, zakopavati se v zamrznjena tla, onemogočuje delavnost obeh armad. Reke so zamrznjene. Japonci prihajajo neoboroženi k Šahu po vodo. Rusi pri tem ne streljajo na nje.

Kuropatkin je dobil močna ojačenja s težkimi topovi iz Harbina. Japonci so se Šahu nenadoma približali ter se nahajajo sedaj 19 km od Mukdena. To znači, da napada Kuroki na vzhodu.

Japonci zbirajo pri Jantaju veliko število čet. Tja gredo tudi čete iz Njučvana. Gorsko topništvo je pomnoženo. Japonci delajo jarke in okope v bližini Rusov.

Dopisnik »Brž. Vjed.« poroča, da se je slisalo 18. in 19. t. m. hudo streljanje s topovi, posebno z ruskega desnega krila. Rusi pričakujejo, da bodo Japonci začeli prodirati. Japonske izgube znašajo od 9. oktob. 15.000 mrtvih in 10.000 ranjenih.

Na morju.

Preiskava o Hulski zadevi kaže vedno bolj in bolj, da so se med ribiškimi ladjami le nahajale sumljive tuje ladje, ako tudi mogoče niso bile torpedovke, kakor trdijo ruski častniki. Zaslisanje prič je namreč doglalo, da so bili tudi ribiči prepričani, da se nahajajo med njimi tuje ladje. Zjutraj po tem dogodku so videli ribiči v svoji bližini parnik, ki je bil podoben vojni ladji. Po noči pa so ribiči videli, ko se je ruskemu brodogovju bližala ladja, ki ni imela nobenih luči, a je bila podobna torpedovki. Iz teh izpovedi je jasno, da so Rusi prav ravnali, ko so bili v skrajni meji pazljivi in oprezni, kajti ni več dvoma, da se je nameraval napad na brodogovje.

Vse ruske vojne ladje v Port Arturu so še nepoškodovane, vendar pa morajo neprestano menjati svoj prostor, da jih ne zadenejo japonske granate. Splošno se zbog tega sodi, da bodo skušale vdreti iz pristanišča in ulti.

Tudi vladivostsko brodogovje je že popolnoma popravljeno. Admiral Skridlov je bil v Mukden pri Kuropatkinu, s katerim sta se pogovorila o nadaljnjem bojevanju. Sridlov se je vrnil v Vladivostok in se bo brzkone kmalo začel gibati s svojim brodogovjem.

Baltiško brodogovje mirno nadaljuje svojo pot. Napadi se bodo začeli brzkone ponavljati šele v Indijskem oceanu. Oba oddelka prvega brodogovja, od katerih eden pluje okoli Afrike drugi skozi Sueški kanal, se bosta adružila pri otoku Madagaskar, kjer bo brodogovje počakalo na drugo brodogovje, ki pluje sedaj skozi dansko morje.

temeljito in trajno. Pogostokrat ide s svojim Milanom in Lilijsko h kapelici, da pridene sveže cvetje in pomoli k sv. Družini.

»Oh kako sem srečna sedaj«, reče nekega večera gospa Lilijska, ko so se vračali od kapelice, »ker vem, da smo vsi vdani naši sv. veri.«

»In jaz čutim vsak dan bolj, kolika sreča je prava vera vsakemu kristijanul« odvrne Milović. »Delajva sedaj na to, da najin sin tega blagora ne zgubi. A da sem zopet to, kar sem, namreč čislam tovarnar, da si ozdravela ti, da sem postal to, kar sem bil v mladosti, si dosegla ti, Milan in končno jaz po potu molitve in spoznanja!«

»Hvala sv. Družini«, pristavila je Lilijska.

Odločno zborovanje. Nekje je bilo brati poročilo o zborovanju nekega znanstvenega društva. Tiskarski skratelj pa si je dovolil naslednjo šalo: Predsednik otvori zborovanje in podavi (mesto pozdravi) navzoče ude.

Port Artur.

Dne 15. t. m. je došla v luko Čifu torpedovka »Raztoropni«, katere kapitan je imel tajna poročila. Kakšna da so, tega nihče ne ve. Ko je kapitan videl, da ne more več iz luke, ker je zunaj luke križalo več japonskih ladij, ki so čakale na njega, je razstrelil Raztoropnega v zrak.

Poveljnik »Raztoropnega«, je dejal, da stanje trdnjave nikakor še ni tako, kakor se govori. Vkljub vsem silnim japonskim napadom so še vse glavne utrdbe okrog Port Arturja v ruskih rokah. To ne velja le za Ljaotešan, ampak za važne zasedbe okrog Port Arturja. Vsak dan obstreljavajo Japonci utrdbe, a v zadnjem času niso napredovali prav nič. V Port Arturu je še živeža in premoga za eno celo leto. Posadka je polna samozavesti in poguma. Poveljnik je sporočil, da je bivši guverner v Daljnem, Saharov, umrl v Port Arturu na legarju. (To ni oni generalni poročnik Saharov pri mandžurijski armadi. Ur.) — Poveljnik je pravil dalje, da so ladje popravljene, kolikor mogoče in najbrže bi nekatere lahko odplule. — Dopisnik »Daily Mail« je dobil pri pogledu na »Raztoropnega« sledeči vtis: Modre uniforme in zimska obleka moštva je bila še prav čedna, le tu pa tam nekoliko raztrgana. Ladja je bila umazana. Poveljnik se je opravičeval, češ da ni bilo časa. Moštvo je pripravljalo torpede. »Pričakovali smo boja.« — Na krovu se je sprehajal rejen in zadovoljen pes. Vse je bilo v čudovito dobrem stanju, z ozirom na vožnjo, ki jo je imela ladja prestati. Naj si bo stanje trdnjave to ali ono, gotovo je, da ni tako obupno, kakor si ljudje predstavljajo. Port Artur je po devetmesečnem obleganju ter neprestanem obstreljevanju mogel odpustiti še popolnoma nepoškodovano bojno ladjo s popolnim moštvom, katerega zdravstveno stanje je ugodno. Ladja ni bila le preskrbljena z potrebnim živežem, ampak tudi s pivom in tobakom. — Dopisnik lista »Daily Chronicle« pa je videl v ladjski kuhinji sveže meso, pivo, tobak in sočivje. Ruski častniki na »Raztoropnem« so izjavili, da ni res, da bi se bil »Bajan« potopil. Res je, da se je poškodoval stroj, ki so ga pa kmalu popravili. Križarice vsak dan plovejo iz luke, medtem ko oklopnice ostanejo v luki. Poveljnik ni prinesel nikakih brzojavk. Pač pa je brzojavil carju, da so Rusi doslej odbili še vse japonske napade na trdnjavo, ter obdržali še vse glavne utrbe. Tako torej poročajo angleški viri. Torej so še zdavnaj prenačljena poročila, da stoji Port Artur pred padcem.

Iz Čifua še poročajo, da je poveljnik »Raztoropnega« izjavil, da po njegovem mnenju Port Artur sploh ne bo nikdar padel. Isto potrjuje tudi moštvo. Za vodo ni skrbeti, ker je vse preskrbljeno, da se zbira deževnica. Nobeden generalov ni ranjen. Peterburški krogi so mnenja, da bodo »Raztoropnemu« sledile še ostale ladje. Iz Tjencina v Mukden došli potnik zatrjuje, da je obleganje Port Arturja silno slabo. Togo je namreč oddal del brodogovja v popravo.

Japonci še vedno napadajo Port Artur, vendar pa poroča poročevalec angleškega lista »Dayli Telegraph«, da so že silno utrjeni. Kakor je razvidno iz Japonskega uradnega poročila, je palo pred trdnjavo že 70.000 japonskih vojakov. Koliko je že padlo Rusov, se ne ve, ker o tem ne dojde nikako poročilo iz trdnjave. Sumi se, da se je okrcilo število posadke za polovico in da šteje sedaj kakih 28.000 mož.

Državni zbor.

Dunaj, 19. novemb. 1904.

Državni zbor se je otvoril v četrtek, dne 17. novembra. Zmešnjave v državi, kakor v parlamentu so večje, kakor so bile. Vlada se je sicer nekako spremenila; Čehi so dobili svojega zastopnika v ministristvu. Toda notranjega uradnega jezika in češkega vseučilišča v Brnu (na Moravskem) njim vlada ni

obljubila; zato tudi oni ne odstopijo od obstrukcije. Enaka je z Jugoslovani. Tu so se razmere celo poostrele. Kajti katoliški kranjski poslanci zahtevajo, da se odpravi deželni predsednik Hein; dalmatinski pa, da odide cesarski namestnik Handel. Zato so precej pred prvo sejo državnega zbora sklenili Čehi in »Slovanska zveza«, da nimajo ne eni, ne drugi povoda, da spremenijo svoje dozdajšnje postopanje. K tej nezadovoljnosti na strani Slovanov je pa nastopila silna razburjenost proti vladi od strani Lahov in Nemcev. Znani so dogodki v tirolskem glavnem mestu Inomestu, kjer so streljali Lahi na Nemce in so slednji razbili poslopje, kjer se je nastanilo učilišče za laške pravoslavce. Pri teh izgrelih je bil ubit nek nemški slikar. Nemci so zahtevali, naj se takoj to laško učilišče prestavi iz nemške zemlje na laško; Lahi pa, naj ustanovi vlada v Trstu vseučilišče. Vlada je obljubila, da preseli laške visoke šole postavnim potom, toraj po parlamentu iz Inomosta.

Kakor se je pričakovalo, je ministrski predsednik precej v prvi seji govoril o teh dogodkih v Inomestu ter zvrčal vso krivdo na tamošnjega mestnega župana. Teden pred temi izgreli je tirolski cesarski namestnik naznanil mestnemu županu, da se laški visokošolci oborožujejo z revolverji, da se je bati spopadov in da mestna policija ne bo zmožna, vzdržati red in mir. Župan pa je zastavil svojo besedo, da se tega ni bati, da toraj žandarjev in vojakov ne potrebuje. Ko so toraj laški visokošolci obhajali v neki gostilnici svojo veselico, se je zbrala velika množina Nemcev pred to gostilno. Ko pridejo laški visokošolci iz hiše, začnejo streljati po ljudeh in rabuka se je začela. Silno strastno je napadal precej v prvi seji poslanec za Inomost dr. Erler ministra dr. Körberja, dr. Hartelna in tirolskega cesarskega namestnika, češ, da so ti krivi vseh nemirov v Inomestu. Prav dobro se je zagovarjal dr. Körber ter zvrčal vso krivdo na župana v Inomestu. Razgovora o tirolskih zmešnjavah so se v petek udeleževali še drugi poslanci, med njimi novi načelnik poljskega kluba grof Dzieduszycki. Po njegovih besedah bi morali Nemci biti bolj prizanesljivi, pravicoljubni in prijazni proti svojim sosedom; v Avstriji bi moral vsak narod najti svoje pravice. Čehom je ta Poljak odsvetoval nadaljno obstrukcijo, s katero ne bodo ničesar dosegli. Poljaki hočejo še dalje pomirljivo posredovati med različnimi strankami. Laški poslanec Malatja ti je zagovarjal ravnanje laških visokošolcev. Kdaj bo konec te razprave, je še negotovo. To je danes očitno, da dr. Körber nima v zbornici prav nobene zaslombe. Zato se tudi govori, da je mogoče, da odstopi zdajšnje ministrstvo. Kdo bi pa mogel pri zdajšnjih razmerah prevzeti v svoje roke državne vajeti in zanašati se, da nastane mir v državi, je tudi nejasno. — V prvi seji je predložil novi finančni minister zbornici proračun za leto 1905 ter ga obširno razjasnil. Poslanec Žičkar je vložil nujni predlog za podporo poškodovancem v občinah Zabukovje, Sevnica, Blanca, Brezje, Mrčna sela, Veternik, Pilštanj, Dobje in Loke.

Razprave o nemirih v Inomestu se nadaljujejo. Izmed govornikov je omeniti samo naučni minister Hartel, ki je istotako kakor dr. Körber zavračal nemške poslance ter označil Nemce kot glavne krivce nemirov v Inomestu.

Politični ogled.

Preskrba za starostne in obnemo-gle delavce. Ministrski predsednik Körber je naznanil, da bo zbornici predložil zakonski načrt o preskrbi starostnih in onemoglih delavcev. Izpremenjen bo tudi zakon o zavarovanju delavcev glede bolezni in nezgode. Novi zakon bo določil, da dobi delavec, ako doseže gotovo vrsto let, dohodek. »A po-

stane vže prej za delo nezmožen, pa preskrbo za onemogle. A Körber je tudi obenem naznanil, da zbornica se ne bo takoj razpravljala o tej predlogi, marveč, da hoče vlada še »zaslišati« sodbo raznih društev. Potemtakem stvar še ne bo tako hitro rešena. Zato je pa dolžnost delavcev, da nastopijo za vpeljavo starostne oskrbe!

Poljski klub je izvolil za svojega načelnika poslanca grofa Dzieduszyškega in za prvega podpredsednika dr. Abrahamovicza, za drugega podpredsednika pa dr. Dulemba. Poljski klub bo bržkone nastopal pod novim vodstvom bolj v slovanskem duhu kakor prej pod starim predsednikom Javorškim, ki je bil prevelik prijatelj naše nemške vlade. Za novo politiko nam je tudi porok klubov podpredsednik Abrahamovicz, kateri je stal nekda v sredini odpora proti nemški obstrukciji v državnem zboru.

Rusinski klub. Rusinski poslanci so si ustanovili svoj klub ter si izvolili za klubovega predsednika Romanczuka in za podpredsednika Wessilka.

Vstaja na Kitajskem. Iz Šangaja se poroča, da je nastala vstaja v pokrajini Kvanču. Vstaši so porazili cesarske čete, ki so hotele upor udusiti. Nato so se vstaši polastili petih mest te pokrajine. Trgovci in inozemci so pobegnili. Bati se je, da bi se vstaja ne razširila tudi na druge pokrajine in da ne bi nastal splošen vstanek kakor l. 1900. To bi bilo posebno sedaj med rusko-japonsko vojsko zelo nevarno.

Dopisi.

Iz Gočove pri Sv. Lenartu v Slov. gor. (Občinske volitve). Pri nas so se vršile občinske volitve dne 19. t. m. Izpadle so za našo narodno stranko jako častno, akoravno se je trudila nasprotna stranka, od najnižjega prostaka pa do najduhovitejšega častnega svetnika slavno znanega »sekreterca«.

Nasinci so zmagali z ogromno večino glasov v vseh treh razredih. Posebno vroč boj se je bil za II. in III. razred, lahko pa je bilo v prvem, ker takrat so že imeli stajercijanci tako zmešane možgane, da je še njih edini pristaš volil naše narodne kandidate. Vsa čast in hvala našim možem, ki so ta dan tako častno nastopili.

Sedaj je pač prišel menda tisti čas, ko bo moral g. Florjan Petritsch odložiti svoje pero, katero je odrezal od vrane, ujeve v tevtonskih gozdih. Saj jo je čez 20 let sukal v pogubo Slovenije in kmetskega prebivalstva.

Da, časi se spreminjajo ter se uresničuje geslo: »Mi mladi, mi gremo naprej!«

Slovenja vas pri Ptuj. (Občinske volitve.) Dne 5. decembra bomo imeli v občini Slovenja vas občinske volitve. Vsi volilci so prepričani in dobro uvidijo, da tako ne more in ne sme iti dalje, kakor je bilo doslej. Saj ne vemo, kaj se godi z nami in našimi rečmi. G. župan je doslej delal, kakor so mu velevali ljudje, ki hočejo vse drugo, samo naše koristi ne. Zato pa možje iz Slovenje vasi, iz Hodoš, Skorbe, Njiverc, Sv. Kungote in iz Gerečje vasi, pridite dne 5. dec. polnoštevilno na volišče! Ne omahujte dalje, tu se ne gre za zamero ali sovraštvo, ampak za korist naše lepe občine; izvolite si moža, ki ima voljo, pa tudi zmožnosti dobro opravljati težavni in odgovorna polni posel občinskega predstojnika. Dobro pomislino: Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali! Vsak je svoje sreče kovač, tudi mi Slovenjevaščani!

Iz Vidma. (Res.) Ob cesti iz Vidma proti Stari vasi leži lepo posestvo z velikim poslopjem, kateremu je prizidana cerkva z stolpom. A v tej cerkvi se ni služila sv. maša že več kakor sto let, ker se za njeno popravilo dozdajšnji posestniki niso nič zmenili. To veliko posestvo je kupil od dozdajšnje lastnice gospe Jozefe Hočvar gosp. Jožef Šribar, kaplan v Trbovlji. Kakor čujemo, na-

merava novi posestnik imenovano kapelico primerno popraviti in spremeniti v hišo božjo. S to spremembo posestnika zadobi slovenska stranka pri volitvah za brežiški okrajni zastop glas, ki se je do zdaj oddajal nemški stranki.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Katoliško politično in gospodarsko društvo v Jarenini ima v nedeljo, dne 27. novembra v gostilni g. Pezdikeca na Vukovskem ob pol 4 popoldne svoj občni zbor in volitev novega odbora. Na shodu bo poročal vrli kmet, deželni poslanec Roškar o zadnjem zanimivem delnozborskem zasedanju. Govorilo se bo tudi o deželni podpori po toči poškodovanim. Vsak se lahko v tem oziru pritoži. Tudi iz Maribora je obljubil priti znan govornik. Ker je gostilna g. Pezdikeca na cesti proti Št. Jakobu in proti Sv. Marjeti, se nadejamo, da bodo prišli tudi kmetje iz teh far na veleznanimi shod. Jareninčani, Št. Jakobčani, Št. Marječani in drugi sosedje, pridite gotovo v nedeljo, dne 27. novembra točno ob pol 4. v gostilno g. Pezdikeca na Vukovsko! Zanimive reči se bodo obravnavale. Nikomur ne bo žal, ako bo prišel. Ne pustimo poslanca samega!

Mladeniški shod za slovenjegraški okraj. Le kratko hočemo poročati o tem krasnem shodu, ker je pred vsem mladeniški list »Naš Dom« poklical, poročati o tem mladeniškem pojavu obširneje. Shod se je vršil v Šmartinu v Kačevi gostilni, kamor so mnogoštevilni zborovalci pod zastavo dobrnske mladeniške zveze skupno prikorakali s Homca. Nadžupnik šmartinski g. Lenart je došle zborovalce kar najsrčneje pozdravil ter jih povabil v zborovalnico. Predsednikom shoda so si zborovalci izvolili g. župana Rotovnika. V imenu podobozora kršč. socialne Zveze za Stajersko je govoril g. uradnik Korošec ter orisal namen mladeniške organizacije. Pozdrave katoliške slovenske akademične mladine izreka v vznesenih besedah jur. Merala, član slov. kat. akad. društva »Danica« na Dunaju. V imenu političnega društva za slov. graški okraj pozdravlja mladenič predsednik g. Pečnik, v imenu dobrnskih mladeničev zastavonoša Božnik. Na to je bil slavnostni govor g. Fr. Kremžarja, jurista in člana »Danice«. Razpravljal je o pomenu in potrebi izobrazbe v katoliškem in narodnem duhu. Navdušenje je prisipelo ob tem govoru do vrhunca. Pozdrave pameških mladeničev je izročil mladenič Anton Smolar, pozdrave starotrških pa mladenič Ivan Arih. G. predsednik Rotovnik je po kratkem navduševalnem govoru sklenil zborovanje. Po večernicah je bralno društvo šmartinsko priredilo igro »Zamujeni vlak«, pri kateri so mladeniči izborni rešili svojo nalogo, osobito pa Peter. Malemu virtuozu in pevcom istotako vsa čast!

Mariborske porotne obravnave. Dne 17. tega mes. je bil obsojen 20 letni hlapec Jožef Kranjc iz Lahonec na pet mesecev težke ječe. Obtoženec je dne 17. okt. t. l. udaril Vincenca Tašnerja v Sovjaku s palico tako močno po glavi, da je ranjeni še isto noč umrl. Kranjc se je izgovarjal, da je bil od Tašnerja napaden in da se je moral braniti. Vseled tega je bil kaznovan samo zaradi prestopka silobrana. — Isti dan je bil obsojen hlapec Ferdinand Müller iz Rihtarove zaradi umora svojega gospodarja Franca Heriča na 7 let težke ječe.

Priznanje slovenskemu čebelarju. C. kr. dežel. šol. svet stajerski je izrekel z odlokom dne 31. oktobra t. l. g. Ivanu Ju-